

آینده

جلد هشتم شماره پنجم - مرداد ۱۳۶۱

ایرج افشار

جنگ چینی یا سفینه «پوسی» (ایلانی)

آنچه در این دفتر ساخت پکن می نویسم و بر لابلای سطور نوشته‌ها بتدریج خواهم افزود یادداشتهایی است از سفر چین، سفری که در همصحبتی دوست دیرینه، محمد - تقی دانش پژوه می‌گذرد. سیزدهم خرداد ۱۳۵۹ از تهران پرواز کردیم. پس از هفت ساعت پرواز بامداد پگاه بود که به پکن وارد شدیم. بناست بیست روزی را در چین بگذرانیم. سفرمان جنبه فرهنگی دارد، طبق قراردادی که میان دو دولت هست. بصورت رسمی آمده‌ایم. برنامه ما بازدید کلی از کتابخانه‌ها و مراکز علمی و فرهنگی این کشور است. اما بطور اخص باید نسخ خطی و منابع و مدارکی که سوابق رابطه‌های مدنی و فرهنگی میان دو سرزمین را می‌نمایند بشناسیم و بشناسانیم.

آن مسافر چین، که مختصری با کتب قدیمی مسالک و ممالک و عجائب‌البلدان آشنا باشد می‌داند که این سرزمین همیشه برای همسایگان مغربی خود سرزمین عجائب و غرائب و کشوری بوده است که درخت و حیوان و خاک و گوهرش با اشباه آنها در بلاد دیگر تفاوت‌های بارز داشته است. آن جایی بوده است که صورتگرانش در هنر آفرینی ممتاز و زبانزد بوده‌اند و در شعر فارسی "صورتگر چین" و... سابقه‌ای بیش از هزار سال دارد.

A Junk

*Junk [dʒʌŋk] n. [C] flat-bottomed Chinese sailing vessel. (平底船)中國帆船.

* - جنگ بمعنی سفینه کلمه چینی و نوعی است از قایق‌های بادبانی (در جای خود تفصیل مطلب گفته خواهد شد). در ایران بمعنی سفینه و بیاض و مجموعه یادداشتهای استعمال شده است مانند جنگ اشعار. ظاهراً قدیمیترین متنی که این کلمه در آن دیده می‌شود سفرنامه ابن بطوطه است بصورت جنگ و جنوک. "پوسی" کلمه چینی است به معنی ایرانی. می‌گویند که تحریفی است از "فارسی". در چینی استعمال قدیم دارد.

"ایلانی" تلفظ چینی ایرانی است. چینیان "ر" را "لام" ادا می‌کنند.

اشارات

مسافر ایرانی چین که در ادب و تاریخ گذشته خود تفحصی کرده باشد طبعاً اطلاعاتی جسته گریخته از پیوندهای تاریخی و فرهنگی میان دو مملکت دارد. ما در چنین سفری که با برنامه و نظم حرکت می‌کنیم به تدریج بر وسعت و عمق اطلاعات خود در آن باب می‌افزاییم.

شروع کسب اطلاع از تهران بود و آن وقتی که از یکی از اعضای سفارت چین در تهران گفت که شاعری نامور در قرن چهارم/پنجم هجری در چین بود که پدرش ایرانی بوده است. همین مطلب را آقای امیدواری ابرقوهی کاردار ایران در پکن که هفت سال از عمر را در چین گذرانیده و دانا بر احوال چین شده و دیوان چینی شاعر را خوانده است نیز به ما یادآوری کرد.

آثار ارتباط میان چین و ایران کم نیست. مناسبات مدنی متنوع است و مرادوات تاریخی و پیوندهای اساطیری و افسانه‌های بسیار. عده‌ای از گیاهان را ما از چین آورده ایم و در قبال آن تعدادی نبات را چینیان از ایران به چین برده‌اند. لوفر Laufer دانشمند آمریکائی در کتاب بسیار عالمانه "Sino-Iranica" تفصیلی محققانه درین موضوع داده است. باید کتاب را به فارسی ترجمه کرد تا حق مطلب پوشیده نماند. درین کتاب نشان داده است که چینیان چه سهمی در تاریخ تمدن ایران باستان داشته اند. از بیست سی گیاه صحبت می‌کند که در تمدن دو کشور رابطه برانگیز بوده است. از پارچه های عصر ساسانی ایران یاد می‌کند که به سرزمین چین می‌آمده است. اگر اسم کتاب "سینو ایرانیکا" است، فصل نهایی کتاب را "ایرانو سینیکا" نام داده است و می‌دانیم که پورداود بسیاری از مطالب او را در کتاب هر مزد نامه خود آورده است.

در هر برخورد و گفتگو که با چینیان فرهنگمند داشتیم نکته‌هایی چند از گذشته هم - پیوندی شنیدیم. فی‌المثل در دانشگاه پکن (شعبه زبانهای خاوری) از آقای چی‌هیان‌لین CHI HSIEN LIN * استاد زبان سانسکریت و مدیر مؤسسه مطالعات آسیای شرقی در آکادمی علوم اجتماعی شنیدیم که بر گوههای ناحیه دالی Dali از استان "ینان" نقاشیهای دیواری هست که چهره‌های ایرانی در آنها دیده می‌شود. این سنگ تراشیها از قرن نهم میلادی است و زیر آنها به چینی قید شده است که این نقشیها برجسته نمودار چهره ایرانیان است. ایران را در چینی "پوسی" می‌گویند که ظاهراً تلفظی است از فارسی: Po-Si.

* - اینجا گفته شود که در چینی اسم اولی که می‌بینید نام خانوادگی است نه نام شخص. نام شخص همیشه پس از اسم خانوادگی آورده می‌شود.

لفظ "پوسی" نزد چینیان چندان محترم و خوش پذیرفت بود که در قرون نهم و دهم میلادی آن را بر نام فرزندان خود می‌گذاشتند. علت این امر را محققان چینی در آن یافته اند که ایرانیانی چند، پس از انقراض سلسله ساسانیان به چین آمدند و بتدریج تجارت میان ایران و چین رونق گرفت و چینیان بیشتر با ایرانیان آمیزش گرفتند.

ضمناً در دست بودن مقدار زیادی سکه‌های ساسانی که در حفاریات باستانشناسی چین به دست آمده است دلالت دارد بر آنکه روابط میان دو سرزمین در عصر ساسانی وسیع بوده است. لوفر در کتاب "سینو ایرانیکا" فصلی را به عناوین چینی افرادی از خاندانهای ساسانی اختصاص داده.

قدیمترین اطلاعی که از ایران در کتب چینی دیده شده است مربوط به قرن دوم قبل از میلاد مسیح است. در کتب قدیم چین نام کشور ایران Inshi ضبط شده است و گاه هم "پارسیا" نوشته‌اند.

قدیمترین اطلاعی که از اسلام در کتب چینی دیده می‌شود مربوط به سال ۷۵۱ میلادی است. درین سال یک مسافر چینی به نام دوخوان به کوفه وارد شد. او شرح سفر خود را نوشت. ولی کتاب او مفقود شده. اطلاعی که ما از کتاب او داریم مذکور است در کتاب دیگری که عموی آن مؤلف به نام "توئنگ دین" (تاریخ عمومی به اسلوب چین) نوشت و در آن مقداری از مطالب کتاب برادرزاده خود را گنجانید.

ادویه چینی از امتعه بسیار رایجی بود که به ایران آورده می‌شد. بیخ چینی، ریوند چینی، چوب چینی، تلج چینی، خارچینی، دارچینی از آنهاست که همه را با نسبت چینی می‌شناسیم و چه بسیاریست داروهای دیگری که از آنجا می‌آورده اند و نامهایی یافته است بدون نسبت چین.

متاع دیگر چین که در ایران خواستار بسیار داشت و شهرت وافر گرفت ظروفی بود که از جنس چینی ساخته می‌شد و آنها را بطور مطلق "چینی" نامیده‌اند، کما اینکه قفقوری هم نوعی ظروف چینی است که به فغفور منسوب شده است و مراد ظروف اعلاای خاص پادشاهی آن کشور بوده است.

باید گفت که لفظ "سینی" برای آنچه ظروف مختلف را در آن می‌نهند به احتمال قوی تلفظ عربی چینی است که در نگارش ما "ص" به "سین" بدل شده است.

در نقشهای اساطیری و دینی چین چند عنصر اصلی وجود دارد: اژدها، ابر، نیلوفر آبی، نی، گوه، فونیکس (ققنس)، درنا. هرچا که نقش ابر می‌آید لامحاله نقش گوه هم هست. معمولاً گوه را به شکل سه قله مخروطی شکل می‌نمایانند. اژدهای زرد، لاک،

لاجوردی از نقشهای بسیار معمولی و دلپذیر چینیان است. معبدی نیست که ازین نقش عاری باشد.

نقش اژدها و ابر در نقاشی عصر تیموری و صفوی ایران دیده می‌شود و طبعاً باید متأثر از نقاشی چین باشد. شاید بتوان گفت که اصطلاح "خطائی" در نقاشی آن عصر (که اسلوبی بوده است در قبال "اسلمی") ناظر است به آن نوع نقاشی که از سرچشمه‌های چینی مأخوذ شده بود.

گفتیم که یکی از نقوش چینی شکل "درنا" است، درنا پرندهای است دریائی و بلندپای. این پرنده مظهر عمر دراز و خوشبختی در زندگی چینی است. مجسمه‌های مفرغی و چوبی و سنگی آن در اغلب قصور و معابد چینی وجود دارد.

در قصر معروف شهر پکن که "شهر ممنوع" شهرت دارد در کنار مجسمه‌های متعدد درنا مجسمه‌های بزرگ سنگ پست هم دیده می‌شود. سنگ‌پست یکی دیگر از مظاهر عمر طویل است.

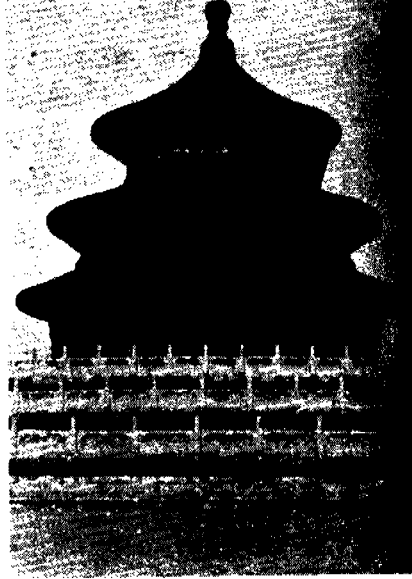
نام معبد مهم شهر پکن معبد آسمانی است. این معبد باشکوه دو شبستان دارد. یکی به نام "تالار برای دعای محصول خوب" شهرت دارد و دیگری "تالار آسمانی کوچک". تالار بزرگ ساخته سال ۱۴۲۰ میلادی است و به سبب برق‌زدگی و سوختن در سال ۱۸۸۹ تعمیر شده است. از خصائص معماری معبد، آن است که سراسر از چوب است بدون آنکه یک میخ آهنی در آن بکار رفته باشد. قطعات چوبها در یکدیگر نر و ماده شده است و هرجا که لازم آمده میخ چوبی (گوه) استعمال کرده‌اند. تمام چوبها منقش است. ستونهای معبد از چوبهای تنه درختان است و یک دست است و قطر هر ستون یک‌متر و بیست سانتی‌متر.

عمده درختان باغ معبد، سروهای کهن است. در اطراف خیابانهای آن درختان گردو کاشته‌اند. سایه‌انداز لطیف درختان گردو زائران را پناهگاهی است در قبال گرمای تابستانی. گردو و فندق دو درختی است که در چین زیاد بوده است و صاحب "خطای نامه" هم بدان اشاره کرده است. آنچه در چین از فندق درست می‌کنند که در بلاد دیگر مرسوم نیست کمیوت آن است. بد مزه هم نیست.

ذکر "خطای نامه" مرا به یاد آن کتاب انداخت که چند سال پیش از سفر چین به تصحیح آن مشغول شده بودم و در همان روزهایی که برآهنگ سفر چین بودم از چناب درآمده بود. این کتاب شرح مسافرت علی‌اکبر خطایی از مردم بلاد ترکستان است که در عهد شاه اسمعیل صفوی گذارش به بلاد چین می‌افتد و در آنجا زندانی می‌شود. شرح ماجراهایی که بر او گذشته و تفصیل مشاهداتش را باید در آن کتاب خواند.

(۱)

(۲)

شرح عکسها

(۱) معبد آسمانی پکن یکی از زیبا-
ترین ساختمانهای تاریخی شهر

(۲) محمد تقی دانش پژوه و دکتر
زینگ بین شن استاد زبان فارسی
دانشگاه پکن نزدیک به یک هاگودای
قدیمی

(۳) یادگاری از همسفری با دانش-
پهزوه بر فواز دیوار چین

ایرانشناسان و کتابخانه ملی

مترجم خوش‌زبان ما زینگ یین شن * Zing Yan-shen نام دارد. او فارسی را بی‌اشکال حرف می‌زند. باید گفت که خوب حرف می‌زند. اگرچه پانزده سال پیش دانشجوی دانشگاه کابل بوده است تکلمش آن چنانکه باید افغانی نیست. حالا مدرس زبان فارسی در دانشگاه پکن است. همکارش که هم‌سفر و مدرس او در افغانستان بوده نیز مدرس زبان فارسی است. او یی لی سینگ Yee-Licing نام دارد. این دو ایرانشناس چینی لغت مفصلی برای زبان فارسی به چینی تألیف کرده‌اند. دوهزار صفحه شده است و در دست چاپ است امید می‌ورزند تا یک سال دیگر منتشر شود.

دانشگاه پکن برای آنکه این لغتنامه هرچه ممکن است منقح باشد، در دو مرحله از دو دانشمند ایرانی (دکتر جواد شریعت و دکتر غلامرضا ستوده) خواست که به چین بروند و با آنها درین کار همکاری کنند. کار دیگر این دو محقق چینی اکنون ترجمه تاریخ ادبیات ایران تألیف دکتر رضازاده شفق است.

از کتابهای دیگری که در چین در دست ترجمه است قسمت تاریخ مغول جامع - التوایخ رشیدالدین فضل‌الله است. بنا بر گفته دوستان چینی پکن جمعی از دانشمندان ناحیه مغولستان بدان مشغول شده‌اند.

کتابخانه ملی

کتابخانه ملی پکن به نام چینی Beijing Tushuguan Jianjie در ۱۹۱۱ تأسیس شده است. قبلاً "کتابخانه امپراطوری بود و در سال ۱۹۲۸ میلادی به نام کتابخانه ملی نامیده شد. البته سابقه بعضی از مجموعه‌های آن مربوط به هفتصد سال قبل است. کتابخانه ده ملیون و نیم کتاب دارد. سه ملیون و نیم آنها مجله است. چهل در صد از کل مجموعه کتابخانه آثار خارجی است. هشتصد نفر کارمند دارد.

تقسیم‌بندی کتابها تا سال ۱۹۵۷ براساس طبقه‌بندی کتابخانه کنگره آمریکا بود. درین سال طبق قانون شیوه چینی را که از روی تجربه و احتیاج اتخاذ و وضع کرده‌اند در کتابخانه‌های چین به کار گرفتند. اصول این طبقه‌بندی عبارت است از اینکه علوم اجتماعی را به ده موضوع تقسیم کرده‌اند و علوم طبیعی را به شانزده قسمت. آخرین اصلاحاتی که در روش تقسیم‌بندی چینی شده مربوط به سال ۱۹۷۴ است. سالی حدود

* - اسمش "ین‌شن" است و نام خانوادگیش "زینگ" با تلفظ خفیف گاف. بهمین ملاحظه می‌گفت مرا زین‌الدین صدا بزنید.

عالی ہمتی [名] 志气, 雄心, 胸怀大志

عام I (āmm) [形、名] (复 عوام) ①共同的, 一般的, 普通的②俗的, 粗俗的③平民, 普通百姓, 凡人④非先知的后代⑤不聪明的

~ اسم <语> 普通名词

~ اصطلاح 俗语

~ اصول 普遍原则

(~ سلام) ~ بار (帝王的) 早朝 (指国王
的定时接见)

~ حقیقت 普遍真理

~ خاص و 贵族和平民

~ درملاہ 在大庭广众之下; 公开地

~ دواى 万应药, 治百病的灵药

~ شارع 大路, 大道

~ صلاحی 向全民发号召

~ قتل 大屠杀

عام II [名] (复 اعوام) 年, 一年, 年度

عام المنفعه (āmmol-manfa'e) [形、名] ①公益的, 对大家有益的②公共事业, 公共福利

~ کارهای 公共福利事业

عام پسند (āmm-pasand) [形] 通俗的, 普及的, 大众化的

عامد (āmed) [形、名] 故意的(人), 有目的
的(人), 存心的(人)

عامداً (āmedan) [副] 故意地, 存心地

عامر (āmer) [形、名] (复 عمار) ①有人烟
的, 人口稠密的, 被开垦的, 被开拓的②开垦
者, 开拓者③年老体衰的人

عامل I (āmel) [名] (复 عامل, عمله) ①
代理人, 代理商②奸细, 间谍, 受派遣者③征
税人④(旧)区的行政长官, 省长, 总督⑤工人

⑥办事人, 管事人; 官员⑦实行者

~ مدير 总经理, 常务董事

عامل دولت 政府的办事人员

عامل II [名、形] (复 عوامل) ①因素, 原
因②(数)因子; 余因子③(语)支配语④(农)种
畜⑤行动的, 活动的, 积极的⑥(语)支配的⑦
熟练的, 干练的⑧应用的

(~ بالمدت) ~ بالقوه ~ 潜力, 潜能, 潜势

~ رشد ~ 生长因素

~ زمان ~ 时间的因素

~ سببی ~ 诱发性

~ محرکه اولیه ~ 原动力, 主导力

~ دفاع <军> 积极防御

~ يك سلسله عوامل 一系列原因

~ او در این کار ~ است . 他精通此项手艺。

~ ما باید بطور عمدہ بہ نیروی خود تکیہ کنیم

~ و کمک خارجی را بعنوان ~ فرعی جلب

~ نمائیم . 我们要以自力更生为主, 争取外
援为辅。

عامل نامه [名] <史> 占有土地和不动产的敕令

عاملیت (āmeliyyat) [名] 本领, 技巧, 控制(性)

عامه (āme) [名、形] (复 عوام) ①平民,
大众, 老百姓②全体, 总体③普通的, 一般的,
大众化的

~ مردم ~ 平民百姓; 全体人民

~ مردم ~ زبان 俗语, 俗话

~ برای صلاح ~ باید این کار را انجام دهیم .

我们应该为了公众利益而做这件事情。

عام پسند (~ pasand) 同 عام پسند

عامہ فہم (~ fahm) [形] 通俗的, 普及的, 大
众化的, 易懂的

سیصد هزار جلد کتاب بر موجودی کتابخانه اضافه می‌شود.

برای تعلیم کتابداری چینی، شعبه‌ای در دانشگاه پکن وجود دارد. درین شعبه مقداری هم از روش کتابداریهای ملل دیگر تدریس می‌شود.

کتابخانه ملی با دوهزار مرکز علمی در یکصد و بیست کشور مختلف در ارتباط است و ازین راه ده هزار عنوان نشریه ادواری دریافت می‌کند.

موضوع یا اهمیت ارائه کتب زبانهای اروپائی جدید در رشته‌های مختلف است که در تالار مستقلى بطور آزاد و نمایشگاهوار در دسترس محققان گذاشته می‌شود و گویای ارتباط علمی است که باید میان فرهنگها برقرار بماند. تعصب و وحشت را کنار گذاشته اند. گماینکه از ده هزار نشریه ادواری که دریافت می‌کنند فقط دوهزار و پانصد عنوان چینی است و بقیه به زبانهای دیگر عالم است.

درین کتابخانه پانزده تالار قرائت عمومی هست. به آن تالارهایی که ما سر زدیم همه تقریباً پر بود. کتابخانه روزی دوهزار نفر مراجعه کننده دارد و روزی دوازده ساعت باز است.

گفتیم که قسمتی از مجموعه کتابهای قدیمی کتابخانه از آن هفتصد سال پیش است و قسمتهائی بازمانده کتابخانه پادشاهی سلسله‌های سنگ Song و مینگ Ming، مینگها از همزمانان صفویان بودند. قسمتی هم از سلسله گینگ است. مخصوصاً نسخه‌های چاپ چوبی که عبارت است از کتابهائی که برای چاپ کردن بر چوب نقر می‌شد و سپس با سمه می‌شد. در حقیقت باید آنها را چاپ قلمکاری گفت، یعنی بهمان اسلوب پارچه قلمکار تهیه می‌شده و بعقیده من مراد از اصطلاح "باسمه" که از دوره صفوی و در کتب آن عصر دیده می‌شود (از جمله در تذکره نصرآبادی) همین عمل قلمکار بوده است و بعد در عهد فتحعلی شاه به عمل چاپ اطلاق شد.

نظارت بر اداره امور کتابخانه با دفتر اداری دولتی موزه‌ها و باستانشناسی است.

گفتیم کتابخانه دارای ده ملیون کتاب و کتابواره است، یعنی آنچه نوشتنی یک ورقی و چند ورقی است. در حالی که کتابخانه پیش از انقلاب یک ملیون و چهارصد هزار کتاب و کتابواره داشت. بطور تفکیکی، موجودی کتابخانه را چنین گفتند: کتابها قریب پنج ملیون و نیم (شصت در صد چینی) مجلات سه ملیون و هشتصد هزار شماره (بیست در صد چینی). اکنون سالی سیزده هزار عنوان مجله چینی و خارجی دریافت می‌کنند (هشتاد در صد در زمینه علوم طبیعی و بیست درصد در رشته‌های علوم اجتماعی). همینجا مناسب است دارد گفته شود که اکنون در چین علوم را به دو تقسیم می‌کنند. خواه

در تقسیمات دانشگاهها، فرهنگستانها، کتابها و درسها: یکی علوم طبیعی است یعنی ریاضیات و پزشکی و جغرافیا و هرچه را که ماده در بر گیرد. دیگر علوم اجتماعی است که ادبیات و تاریخ و ادیان جزو آنهاست. بهر تقدیر، دنباله ارقام مربوط به موجودی کتابخانه چنین است: روزنامه‌ها: سه هزار و شصت عنوان (جاری) و شصت و هفت هزار دوره، جلد شده (پنجاه در صد چینی)، مواد دیگر خواندنی دویست هزار جلد.

مجموعه های خاص کتابخانه را نیز باید شناخت. در این کتابخانه قریب به دویست و هشتاد هزار سند نایاب مربوط به انقلاب چین و همچنین اسناد خطی و چاپ قلمگاری از سلسله‌های گذشته، چین ضبط است. نقشه‌ها، تصاویر، گرده از گتیه های سنگی و مفرغی و بالاخره نسخه های خطی هم از زمره مجموعه های خاص کتابخانه شمرده می‌شود.

طبعاً کتابخانه همه کتابهایی را که در چین چاپ می‌شود جمع‌آوری می‌کند و این امر مهمترین وظیفه آن است. پس کتابهای زبانهای مغولی، تبتی، منچوئی، اویغوری، قزاقی، کرهای، بی (Yi)، ناهسی (Nahsi)، میو (Miao)، چوانگ (Chuang)، سیبو (Sibo)، تای (Thai)، لیسو (Lisu)، جینگپو (Jingpo)، قرقیزی، داورد (Daur) را می‌توان درین جا دید.

کتاب در چین در بیست و چهار زبان مختلف به چاپ می‌رسد.

از آثار و کتابهای نایابی که دارند و بدان فخر می‌کنند چند نامه دستنویس کارل مارکس به خانواده‌اش است و دیگر متن آلمانی ۱۸۶۷ و روایت فرانسوی ۱۸۷۵ و روایت انگلیسی ۱۸۸۷ کتاب کاپیتال او و بعضی از چاپهای اولی نوشته‌های انگلس و لنین و مائوتسه‌تونگ. از زمره نایابهای کتابخانه دوره مجله "جوان" است که به مدیریت چوئن‌لای در پاریس طبع می‌شده است.

از نوشته‌های خطی بودائی قدیم طوماری است از سال ۲۵۸ میلادی (یعنی در دوره ساسانی) و از نوشته های چاپ قلمگاری (باسمه) نسخه‌ای است از سرودهای Chu ci ji Zhu باسمه سال ۱۲۳۴/۶ میلادی و بالاخره مقادیری چاپ قلمگاریهای بسیار گرانبها از دوره‌های پس از آن.

بطور کلی تعداد نسخ و نوشته‌های خطی ۳۶۳۰۴ تا است. بعضی از نسخ خطی تبتی و مغولی کتابخانه هم قابل اهمیت است. از آن جمله اینها را در مغولی بر شمرند: سرگذشته نامه چنگیز خان (Cheng ji si Han Zhuan)، تاریخ پنهانی سلسله یوان (Yuan Zhao Mi Shi) و در زبان منچوئی نسخه کتاب منشاء مغولها Meng Gu Yuan Liu از نوادر است.

محمدتقی دانش پژوه و مهمانداران چینی در گردش دیوار چین.

کتابخانه ملی در زمینه فهرست نویسی مرکزی دو وظیفه مهم را عهده دار است : یکی تهیه فهرست کلیه کتابهای تازه ای که در چین چاپ می شود و دیگری تهیه فهرست کلیه کتابهای خارجی که به کتابخانه های مختلف مملکت چین می رسد. در حال حاضر سه هزار کتابخانه چین ازین خدمت کتابخانه ملی بهره می برند. در سال ۱۹۷۸ تعداد شش میلیون و هشتصد و پنجاه هزار برگه (فیش) در کتابخانه تکثیر شده است. این یادداشتهای در چند شماره دنباله خواهد داشت

